

TIBBİ TERMİNOLOJİ

Endokrin Sistem

- Glandulae endocrinea (Glandula endokrina): İç salgı bezi
- Glandulae thyroidea (Glandula tiroidea): İç salgı bezlerinin en büyüğüdür. Tiroid hormonları;
Tiroksin T4, Triiodotironin T3: Metabolik aktiviteyi düzenler ve gelişme üzerine etkilidir.
Kalsitonin: Kalsiyum ve fosfor metabolizmasını düzenler.
- Glandulae parathyroidea (Glandula paratiroidea): Tiroid bezinin arka ucunda yer alır. Parathormon salgılar. Bu hormon kalsiyum ve fosfor metabolizmasını düzenler.
- Glandulae pituitaria-hypophysis (Glandula pituiteria-hipofiz): Hipofiz bezi sifenoid kemiğin ortasındaki çukura yerleşmiştir. İç salgı bezlerinin çalışmasını düzenler

- **Hipofiz Bezinin Ön Lobundan Salgılanan Hormonlar**
- Thyroid stimulating hormon, TSH (Tiroid stimüle edici hormon): Tiroid bezini uyararak hormon salgılatır.
- Adrenocorticotrophic hormon, ACTH (Adrenokortikotropik hormon): Adrenal hormon salgılatır.
- Follicle stimulating hormon, FSH (Folikül stimüle edici hormon): Erkeklerde sperm üretimi için testisleri, kadınlarda östrojen salınımı için ovaryumu uyarır.
- Luteinizing hormon, LH (Luteyin hormon): Testisleri uyarır, testesteron salınımına neden olur; kadında korpus luteumun şekillenmesi progesteron salınımını uyarır, ovulasyona neden olur.
- Luteotropic hormon, LTH (Luteotrop hormon): Memelere etki ederek süt salınımını sağlar.
- Somatotropsin hormon, STH (Somatotropsin hormon): İskelet ve organlara etki ederek büyümeyi sağlar.

- Neurohypophysis (nörohipofiz): Hipofiz bezinin arka lobu
- **Hipofiz Bezinin Arka Lobundan Salgılanan Hormonlar**
- Oxytocin (oksitosin): Uterus kasılmalarına etki eder.
- Antidiuretic hormon, ADH (Antidiuretik hormon): Suyun böbrekten geri emilimini sağlar.

- Thymus (timus): Bağışıklık sistemini düzenler
- Glandulae pinealis (pineal bez): Melatonin ve serotonin salgılar
- Glandulae suprarenalis (Glandula suprarenalis): Böbrek üstü bezleri

- **Steroid hormonlar**
- Glucocorticoid (glukokortikoid): Karbonhidrat ve sodyum metabolizmasını düzenler ACTH'ın kontrolü

- Mineralocorticoid (Mineralokortikoid): Su ,tuz metabolizmasını düzenler
- Gonadocorticoid (gonadokortikoid): Seks karakteri ile ilgilidir.
- Epinephrine, adrenalin (epinefrin, adrenalin): Düz kasları gevşetir, bazal metabolizmayı hızlandırır.
- Norepinephrine, noradrenalin: Kan basıncı ile ilgilidir.
- Pancreas (pankreas): İç ve dış salgı yapan bir bezdir
- Pankreasın endokrin salgıları
- İnsülin: Karbonhidrat ve şeker metobalizmasını düzenler
- Glucagon (glukagon): Karbonhidrat metobalizmasını düzenler, kan şekerini artırır.
- Pankreasın ekzokrin salgıları
- Aminase (aminaz), lipase (lipaz), trypsin (tripsin): Karbonhidrat, yağ ve proteinlerin sindirilmesinde rol

- Exophthalmus (ekzofalmus): Tiroid disfonksiyonunun sebep olduğu, gözlerin göz çukurlarından dışarı çıkması
- Glucosuria (glukozüri): İdrarda şeker bulunması
- Gynandromorphism (jinandromorfizm): Kadınlık ve erkeklik özelliklerinin bir arada bulunması
- Gynecomastia (jiynekomasti): Erkeklerde memelerin aşırı büyüme hali
- Gynecophonous (jinekofonus): Kadınsı sese sahip erkek
- Hirsutism (Hirşutizm): Deride aşırı kıllanma, kadında erkek tipi kıllanma
- Hyperadiposis (Hiperdipozis): Vücutta aşırı yağ toplanması
- Hyperalbumemia (Hiperalbünemi): Kandaki albümin düzeyinin artması
- Hyperandrogenesim (Hiperadrogenezim): Kanda androjen yapısındaki hormonların yüksek olması
- Hypercalcemia (hiperkalsemi): Kandaki kalsiyum

- Hypocalcemia (hipokalsemi): Kandaki kalsiyum seviyesinin düşük olması
- Hyperkalciuria (Hiperkalkitüri): İdrarda kalsiyum seviyesinin yüksek olması
- Hyperglycemia (Hiperglisemi): Yüksek kan şekeri
- Hypoglycemia (hipoglisemi): Düşük kan şekeri
- Hyperglycosuria (hiperglikozüri): İdrarda glikoz olması
- Hypercalemia (hiperkalemi): Kandaki potasyum seviyesinin normalden yüksek olması
- Hyperhidremia (Hiperhidremi): Kandaki su düzeyinin artmış olması
- Hypersecretion (hipersekresyon): Sekresyonun normalden fazla olması
- Hyposecretion (hiposekresyon): Sekresyonun normalden az olması
- Ketosis(ketozis): İdrarda keton cismi bulunması

- Metabolism (metabolizma): Vücuda alınan besinlerin enerji kazanmak üzere yıkıma uğratılması
- Polydipsia (polidipsi): Aşırı susamak
- Polyuria (poliüri): Normalden fazla işemek
- Virilence (virilens): Kadında erkeğe has sekonder seks karakterlerinin gelişmesi

- DIAGNOSTİK TERİMLER

- Adrenal bez ile ilgili
- Hyperadrenalisim (hiperadrenalizm): Böbrek üstü bezlerden aşırı hormon salgınımıyla karakterize durum
- Hyperadrenocorticism (hiperadrenokortizm): Böbrek üstü bezi korteksinden salınan tüm hormonların aşırı salgılanması

- Gonadlar ile ilgili

- Male hipogonadizm (Meyl hipogonadizm): Erkek genital bezlerinin gelişmelerini tamamlayamaması sonucu hem genital organların gelişmesinde hem de cinsel fonksiyonlar da yetersizliğin olması
- Female hipogonadizm (fimeyl hipogonadizm): Kadın genital bezlerinin gelişmelerini tamamlayamaması sonucu hem genital organların gelişmesinde hem de cinsel fonksiyonlar da yetersizliğin olması

- Pankreas ile ilgili

- Diabetes mellitüs (Diyabetes mellitüs): Hiperglisemi ve glikozüri ile bulgu veren pankreas tarafından salınan insülinin anormal kullanımının sebep olduğu metabolik hastalık
- İnsulin-dependent diabetes mellitus type1 (insüline bağımlı Diabetes mellitüs tip 1): Hastanın yaşamı için insüline bağımlı olması

- Non -insulin dependent diabetes mellitus type2 (İnsüline bağımsız Diabetes mellitüs tip 2): Hastanın yaşamı için insüline bağımlı olmaması
- Hyperinsülinizm (Hiperinsülinizm): Kandaki insülinin aşırı miktarında kaynaklanan durum, kan akımından şeker çekilir, hipoglisemi, baygınlık ile karakterize
- Paratiroid bezlerle ilgili
- Hyperparathyroidism (Hiperparathyroidizm): Paratiroid bezlerinin fazla salgı yapması, genellikle bir tümör neden olur
- Hypoparathyroidism (Hipoparathyroidizm): Paratiroid bezlerinin az salgı yapması

- Hipofiz ile İlgili
- Hyperpituitary (Hiperpitüteri): Bir takım patolojik nedenlerden dolayı hipofiz bezinin aşırı çalışması
- Low sodium syndrome (Düşük sodyum sendromu): Hipofizin arka lobundan aşırı ADH salınımından dolayı vücutta su tutulması
- Acromegaly (Akromegali): Erişkinlerde büyüme hormonunun aşırı salgılanması nedeniyle yüz, çene, eller ve ayaklarda aşırı büyüme ile karakterize olan hastalık.
- Pituitary dwarfism (Pitüter cücelik): Büyüme hormonunun doğuştan az salgılanması durumudur. Genellikle büyüme hormonu ile çocuklarda tedavi edilir.
- Pituitary gigantism (Pitüter devlik): Ergenlikten önce büyüme hormonunun aşırı salgılanmasıdır

- Tiroid ile İlgili
- Hyperthyroidism (Hipertiroidizm): Tiroid bezi hormonlarının aşırı salgılanmasıdır.
- Goitre (Guatr): Tiroid bozukluğu, tümör, beslenmede iyot eksikliği gibi nedenlerle tiroid bezinin büyümesidir.
- Graves hastalığı: Tiroid bezinin otoimmün hastalığı
- Thyrotoxicosis (Tirotoksikozis): Tiroid zehirlenmesi

Sinir Sistemi

- Systema nervosum centrale (sistema nervosum santrale): Merkezi Sinir Sistemi, boyun ve omuriliđi içerir.
- Systema nervosum periferale (sistema nervosum periferale): Periferal sinir sistemi, omurilikten çıkan 31 çift spinal siniri ve beyin sapından çıkan 12 çift kranial siniri içerir
- Medulla spinalis(Medulla spinalis): Omurilik ve omurga kanalı içine yerleşmiş merkezi sinir sistemi parçası

- **Intumescentia cervicalis (intumesentiya servikalis):** Omuriliğın alt ekstremitenin innervasyonunu sağlayan sinirlerinin çıktığı dokuzuncu göğüs ve ikinci bel vertebralari hizasına gelen şişliği
- **Fissura mediana anterior (Fissura mediana anterior):** Omuriliğın ön yüzünde boylu boyunca uzanan yarık
- **Sulcus medianus posterior (Sulkus medianus posterior):** Omuriliğın arka yüzünde boylu boyunca uzanan yarık

- Substantia alba (substantiya alba): Beyaz cevher, miyelinli yapı genelde sinirlerin aksonlarının oluşturduğu kısım
- Substantia grisea (substantiya grisea): Gri cevher, miyelinsiz yapı genelde sinirlerin gövdelerinin oluşturduğu kısım
- Cornu anterior (Kornu anterior): Medulla spinalisin transvers kesitinde gri cevherin öne doğru olan uzantısı
- Cornu posterior (kornu posterior): Medulla spinalisin transvers kesitinde gri cevherin arkaya doğru olan uzantısı

- Afferent yollar: Üst merkezlere implus taşıyan yollar, çıkan yollar
- Efferent yollar: Alt merkezlere implus taşıyan yollar, inen yollar
- Medulla oblongata = bulbus: Omuriliğin yukarı doğru genişlemiş şeklidir, beyin sapının birinci kısmıdır, soğan iliği.
- Pons: Bulbus ile mesensefalon arasında kalan beyin sapı kısmı

- Mesencephalon (Mezensefalon): Pons ile diensefalon arasında bulunan beyin sapının en küçük parçası, orta beyin
- Cerebellum (Serebellum): Beyincik, hareketlerin koordinasyonundan sorumlu merkez
- Diencephalon (Diensefalon): Ara beyin, kısımları:
  - Thalamus (talamus): Duyu impulslarının integrasyonundan sorumlu merkez
  - Hypothalamus (hipotalamus): Isı merkezi, endokrin sistemle ilgilidir
  - Epithalamus (epitalamus): Endokrin bezler üzerine etkilidir
  - Subthalamus (subtalamus): Kas kasılmalarını kontrol eder.

- Cerebrum (Serebrum): Beyin
- Cortex cerebri (Korteks serebri): Beyin kabuğu
- Gyrus cerebrales (Giyrus): Beyin kıvrımları
- Hemispherium cerebri (Hemisferiyum serebri): Beyin yarım küreleri
- Lobi cerebrales: Beyin lobları
- Dura mater: En dışta olan zar
- Arachnoidea mater (araknoid mater): Dura materin altındaki ince tabaka
- Pia mater: Araknoid materin altında beyin seran zar